

KATJA VERBRUGGEN, HENNY TAKS,
JUDITH VAN FALIER, EEFKE JACOBS

TAALTALENT 3

LEERGANG
NEDERLANDS
VOOR
MIDDEN- EN
HOOGOPGELEIDE
ANDERSTALIGEN

UITGEVERIJ
COUTINHO

Taaltalent

deel 3

Leergang Nederlands voor
midden- en hoogopgeleide anderstaligen

Katja Verbruggen
Henny Taks
Judith van Falier
Eefke Jacobs

Derde, herziene druk

UITGEVERIJ
COUTINHO

bussum 2022

www.coutinho.nl/taaltalent3-druk3

Met de code in dit boek heb je toegang tot je online studiemateriaal. Dat materiaal bestaat uit video's en oefeningen voor taalsituaties op het werk, audiofragmenten, opdrachten voor diverse vaardigheden, oefentoetsen per hoofdstuk, woordenlijsten met vertalingen naar verschillende talen, de antwoorden op de opdrachten in het boek, grammaticaoverzichten, en oefenexamens op B1-niveau.

Om je studiemateriaal te activeren heb je onderstaande code nodig.

Ga naar **www.coutinho.nl/taaltalent3-druk3** en volg de instructies.

Voorwoord

Taaltalent is een doorlopende leerlijn die bedoeld is voor volwassen anderstaligen die Nederlands willen leren. De leerlijn bestaat uit drie delen. *Taaltalent 1* leidt op naar niveau A1 van het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader, *Taaltalent 2* heeft als eindniveau A2, het niveau van het Inburgeringsexamen, en *Taaltalent 3* leidt op naar B1, het niveau van programma I van het Staatsexamen.

Bij het maken van de leerlijn zijn wij uitgegaan van de recentste visie op taal leren. De boeken zijn gemaakt voor communicatief, interactief en taakgericht onderwijs, waarbij samenwerkend leren, *Focus on Form* en het gebruiken van strategieën belangrijke aspecten zijn. Hoewel dit boek in de eerste plaats bedoeld is als leergang om de taalvaardigheid van de cursisten te verbeteren, bevat *Taaltalent* ook opdrachten die de cursist voorbereiden op de toetsing van de diverse deelvaardigheden. Zowel in het boek zelf als op de bijbehorende website zijn lees-, luister- en schrijfopdrachten te vinden die als examentraining ingezet kunnen worden.

Taaltalent 3 bestaat uit twaalf thematische hoofdstukken, die aandacht besteden aan diverse beroepsgroepen en opleidingsmogelijkheden. Ieder hoofdstuk is onderverdeeld in 'voorbereiden', 'uitvoeren' en 'oefenen'. Ook bevat ieder hoofdstuk een opdracht die aanmoedigt om zelf nieuwe woorden te leren. Dit maakt cursisten ervan bewust dat taalverwerving niet alleen binnen, maar ook buiten de lessituatie plaatsvindt. In principe kunnen de cursisten de opdrachten bij 'voorbereiden' en de oefeningen bij 'oefenen' zelfstandig (thuis) uitvoeren. Voor de opdrachten bij 'uitvoeren' is meestal samenwerking met andere cursisten nodig. In het onderdeel 'Op het werk' besteden we aandacht aan de taal en cultuur op de werkvloer, waardoor de cursisten beter voorbereid worden op de arbeidsmarkt. De docenten kunnen deze opdrachten met de cursisten uitvoeren.

Bij de totstandkoming van *Taaltalent 3* zijn diverse personen betrokken geweest. Onze speciale dank gaat uit naar Eefke Jacobs, die bij deze herziening niet betrokken was, maar die meegeschreven heeft aan de allereerste versie van *Taaltalent 3*. We willen al onze referenten hartelijk bedanken voor hun nuttige en kritische commentaar. Verder zijn we blij met de manier waarop de medewerkers van Uitgeverij Coutinho ervoor gezorgd hebben dat het boek op deze manier vorm heeft gekregen.

We hopen dat je met veel plezier met ons boek zult werken.

Katja Verbruggen, Henny Taks en Judith van Falier

NB We willen er graag op wijzen dat *Taaltalent* geen enkel verband heeft met het taalbureau Taal Talent.

Inhoud

	<i>Zo werkt Taaltalent</i>	12
1	Familie	15
	Vorbereiden	17
	Uitvoeren	20
	▪ Het substantief en het artikel	21
	▪ De hoofdzin	25
	▪ Op het werk: een afspraak maken	33
	Oefenen	34
	▪ Oefenen met de woorden	34
	▪ Oefenen met de grammatica	36
	Woordenlijst Nederlands – Engels	38
2	Sport	39
	Vorbereiden	41
	Uitvoeren	44
	▪ Het artikel	44
	▪ De imperatief	50
	▪ Op het werk: instructies geven	59
	Oefenen	59
	▪ Oefenen met de woorden	59
	▪ Oefenen met de grammatica	62
	Woordenlijst Nederlands – Engels	63
3	De buurt	65
	Vorbereiden	67
	Uitvoeren	71
	▪ Het adjectief	71
	▪ Er + indefiniet subject	74
	▪ Op het werk: een beschrijving geven	82
	Oefenen	82
	▪ Oefenen met de woorden	82
	▪ Oefenen met de grammatica	85
	Woordenlijst Nederlands – Engels	87

4	Media en communicatie	89
	Vorbereiden	91
	Uitvoeren	94
	▪ Preposities	94
	▪ Conjuncties (1)	98
	▪ Op het werk: een voorkeur uitspreken	104
	Oefenen	104
	▪ Oefenen met de woorden	104
	▪ Oefenen met de grammatica	107
	Woordenlijst Nederlands – Engels	109
5	Leren en werken	111
	Vorbereiden	113
	Uitvoeren	116
	▪ Het pronomen personale als subject	117
	▪ Conjuncties (2)	121
	▪ Op het werk: een vraag stellen	127
	Oefenen	128
	▪ Oefenen met de woorden	128
	▪ Oefenen met de grammatica	132
	Woordenlijst Nederlands – Engels	134
6	Verkeer en vervoer	137
	Vorbereiden	139
	Uitvoeren	143
	▪ Het pronomen personale als niet-subject	144
	▪ Conjuncties (3)	149
	▪ Op het werk: waarschuwen	155
	Oefenen	156
	▪ Oefenen met de woorden	156
	▪ Oefenen met de grammatica	159
	Woordenlijst Nederlands – Engels	162

7	Land- en tuinbouw	163
	Voorbereiden	165
	Uitvoeren	169
	▪ De comparatief	171
	▪ De directe en de indirecte rede	174
	▪ Op het werk: een mening vragen en geven	181
	Oefenen	182
	▪ Oefenen met de woorden	182
	▪ Oefenen met de grammatica	185
	Woordenlijst Nederlands – Engels	187
8	Zorg en welzijn	189
	Voorbereiden	191
	Uitvoeren	193
	▪ De superlatief	193
	▪ De indirecte vraag	197
	▪ Op het werk: klagen over een collega	206
	Oefenen	207
	▪ Oefenen met de woorden	207
	▪ Oefenen met de grammatica	210
	Woordenlijst Nederlands – Engels	212
9	Horeca en toerisme	215
	Voorbereiden	217
	Uitvoeren	219
	▪ De comparatief en de superlatief	220
	▪ De relatieve bijzin (1)	224
	▪ Op het werk: een advies geven	232
	Oefenen	233
	▪ Oefenen met de woorden	233
	▪ Oefenen met de grammatica	238
	Woordenlijst Nederlands – Engels	240

10	Bouw en techniek	241
	Vorbereiden	243
	Uitvoeren	248
	▪ Possessieve pronomina en possessieve constructies	248
	▪ De relatieve bijzin (2)	254
	▪ Op het werk: excuses aanbieden	262
	Oefenen	263
	▪ Oefenen met de woorden	263
	▪ Oefenen met de grammatica	267
	Woordenlijst Nederlands – Engels	270
11	Mode en interieur	273
	Vorbereiden	275
	Uitvoeren	278
	▪ Het reflexief pronomen	278
	▪ Het reciprook pronomen	280
	▪ De passieve zin	283
	▪ Op het werk: reageren	293
	Oefenen	294
	▪ Oefenen met de woorden	294
	▪ Oefenen met de grammatica	298
	Woordenlijst Nederlands – Engels	302
12	Administratie en economie	305
	Vorbereiden	307
	Uitvoeren	311
	▪ <i>Alle, alles, allemaal</i> en <i>al</i>	311
	▪ Het gebruik van <i>zou</i> en <i>zouden</i> (1)	314
	▪ Het gebruik van <i>zou</i> en <i>zouden</i> (2)	317
	▪ Op het werk: telefoneren	323
	Oefenen	323
	▪ Oefenen met de woorden	323
	▪ Oefenen met de grammatica	327
	Woordenlijst Nederlands – Engels	330
	Grammaticale begrippen	333
	Illustratieverantwoording	335

Zo werkt Taaltalent

Taaltalent deel 3 heeft twaalf hoofdstukken. Ieder hoofdstuk bestaat uit:

- een opening:

- drie onderdelen:

- **VOORBEREIDEN**

Dit kun je alleen (thuis) doen.

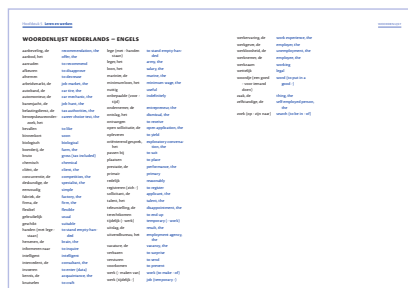
- **UITVOEREN**

Dit doe je in de groep of klas.

- **OEFENEN**

Dit kun je alleen (thuis) doen.

- een woordenlijst:

- Dit is hoofdstuk 4

Hoofdstuk 4 Media en communicatie

UITVOEREN

Opdracht 4

Bespreek samen jullie antwoorden van opdracht 1.

Prepositions

De prepositie is een woord dat meestal voor het artikel en het substantief staat. De prepositie kan de positie van een ding of persoon aangeven.

Voorbeelden:

Je kunt informatie zoeken **in** de bibliotheek.

Aan de code kun je zien **op** welke plank het boek staat.

Veel mensen komen **naar** de bibliotheek om te lezen.

Soms moet je de prepositie in combinatie met het substantief gewoon uit je hoofd leren:

jaren, maanden, dagen en tijden

in	op	om
in 2012	op maandag	om elf uur
in februari	op mijn verjaardag	om middernacht
in de zomer		
in de avond		

(werk)plaatsen

in	op	bij
in de supermarkt	op kantoor	bij de universiteit
in het ziekenhuis	op school	bij de overheid
in de bibliotheek	op het vliegveld	bij een bedrijf
	op het station	

Opdrachten

In dit boek leer je vooral door opdrachten uit te voeren.

In dit kader wordt grammatica uitgelegd.

OP HET WERK: EEN MENING VRAGEN EN GEVEN

Opdracht 23

Praat nu eerst samen over het thema.

- 1 In welke situaties vraag je iemand om zijn/haar mening?
- 2 Welke woorden of zinnen kun je gebruiken om naar iemands mening te vragen?
- 3 Wat vind je moeilijker: een mening vragen of je mening geven? Leg uit.
- 4 Geven mensen in jouw land vaak hun mening op het werk?
- 5 Geven mensen in jouw land op dezelfde manier hun mening als in Nederland? Zo ja, wat is hetzelfde? Zo nee, wat is anders?

Op de website vind je extra opdrachten. Je leert:

- herkennen hoe iemand een mening vraagt en geeft;
- een mening van een collega vragen;
- reflecteren op een gesprek met een collega.

Gebruikte pictogrammen:

zeg na

luister naar het fragment op de site

bedenk (je antwoord is niet goed of fout)

werk samen met een medecursist

je krijgt de tekst van je docent

studievaardigheid

schrijf op een los vel en lever het in

ga naar de website

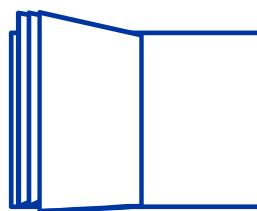
OP HET WERK

Aan het eind van 'uitvoeren' vind je een opdracht over een situatie op het werk. Meer opdrachten hierover staan op de site.

Leesteksten

In het boek staan leesteksten. De nieuwe woorden staan in een lijst aan het einde van het hoofdstuk.

Achter in het boek vind je een lijst met **grammaticale begrippen**.

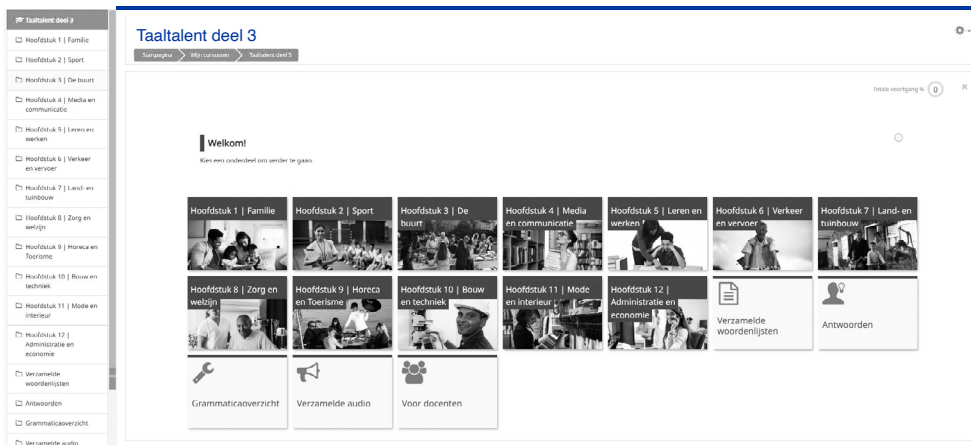

ONLINE STUDIEMATERIAAL

Op www.coutinho.nl/taaltalent3-druk3 vind je het online studiemateriaal bij dit boek. Dit materiaal bestaat uit:

- video's en oefeningen voor taalsituaties op het werk;
- audiofragmenten;
- oefeningen voor diverse vaardigheden;
- oefentoetsen per hoofdstuk;
- woordenlijsten met Nederlandse verklaringen en vertalingen naar het Arabisch;
- de antwoorden op de opdrachten in het boek;
- grammaticaoverzichten;
- oefenexamens op B1-niveau.

Docenten kunnen een docentenhandleiding, vier toetsen met antwoorden, transcripten, en printbare versies van de oefenexamens op B1-niveau aanvragen.

Hoofdstuk 1

Familie

Grammatica:

- Het substantief en het artikel
- De hoofdzin

Taalhandeling:

- Een afspraak maken (website)

Mag ik me even voorstellen?

Hallo! Mag ik me even voorstellen? Ik ben Hans en ik ben 32 jaar oud. Mijn beroep is leerkracht op een basisschool, maar ik ben op dit moment huisman.

- 5 Mijn vrouw werkt fulltime en daarom zorg ik voor onze kinderen. We hebben twee kinderen: een dochter van drie en een zoontje van een jaar.

Ik werk overdag als de kinderen er niet zijn als **vrijwilliger** in een **bejaardenhuis**.

Dat heet nu een zorgcentrum. Ik **houd me** daar **bezig met** de verzorging van ouderen. Omdat er te weinig **verplegend personeel** is, zorg ik ervoor dat de

- 10 **bewoners** op tijd hun medicijnen nemen. De meeste ouderen leggen de pillen klaar. Dan **vergeten** ze die niet.

Ik vind het heel leuk om met ouderen bezig te zijn. Ze vragen vaak of ik met hen koffie wil drinken. Dan **protesteer** ik niet, want een kopje koffie vind ik altijd lekker. Ze vertellen veel grappige verhalen over vroeger.

- 15 In het zorgcentrum wonen veel **weduwen** en **weduwnaars**. Zij voelen zich vaak **eenzaam** maar ze zoeken elkaars **gezelschap** vaak op. Ze gaan met elkaar wandelen, in de koffiekamer spelletjes doen, samen zingen et cetera.

Soms zie je **afschuwelijke** dingen. Sommige mensen kunnen niets **onthouden** en moeten alles opschrijven. Andere mensen **snappen** niet waarom hun kinderen

- 20 nooit op bezoek komen en ze zijn daar erg **kwaad** over. Ik luister naar hen als ze

over hun kinderen praten. Ik maak tijd voor hen. Het is belangrijk om veel **geduld** te hebben en serieus te zijn.

Natuurlijk is er ook regelmatig een **begrafenis** of een **crematie** van een van de bewoners. Ik ga met andere ouderen mee als er iemand wordt **begraven**.

VOORBEREIDEN

Opdracht 1

Beantwoord de vragen.

- 1 Waar wonen mensen in jouw land als ze oud zijn? Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
 - ☐ a bij hun kinderen
 - ☐ b in een soort zorgcentrum
 - ☐ c in hun eigen huis
- 2 Wie zorgt voor de ouderen in jouw land? Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
 - ☐ a de familie
 - ☐ b vrijwilligers
 - ☐ c de buren
 - ☐ d andere ouderen
 - ☐ e de mensen die in het zorgcentrum werken
- 3 Hoe groot is jouw familie?

- 4 Mag je in jouw land als man en vrouw samenwonen (in hetzelfde huis wonen) als je niet getrouwd bent? Zo ja, doen veel mensen dat?

- 5 Mag je in jouw land scheiden? Zo ja, doen veel mensen dat?

- 6 Wie doet in jouw land het huishouden: de man, de vrouw of beiden?

7 Welke huishoudelijke taken ken je?

8 Zijn er in jouw land taken die alleen mannen doen en taken die alleen vrouwen doen? Welke? Wat vind je daarvan?

9 Welke huishoudelijke taak uit vraag 8 vind je leuk, en wat vind je niet leuk om te doen?

Opdracht 2

Lees de tekst en beantwoord de vragen.

De Nederlandse familie

In Nederland is het gezin vaak belangrijker dan de familie. Het moderne Nederlandse gezinsleven is heel anders dan het gezinsleven in bijvoorbeeld Afrika of Azië.

Verdeling van de taken

In Nederland bestaat het gezin meestal uit vader, moeder en de kinderen. De ouders werken meestal allebei, maar de moeder werkt dan vaak parttime. De ouders **verzorgen** allebei de kinderen en ze zorgen voor het huishouden. De mannen doen de boodschappen en koken regelmatig. De vrouwen maken meestal schoon.

Gescheiden ouders

Door het grote aantal **echtscheidingen** in Nederland wonen veel vaders en moeders **in hun eentje**. De kinderen brengen dan het ene weekend door bij hun vader en het andere weekend bij hun moeder. Door de week zijn de kinderen bij de vader of de moeder. Dat noemen we 'co-ouderschap'. Sommige **gescheiden** ouders willen elkaar niet meer zien, maar heel vaak is de **communicatie** tussen de gescheiden ouders goed.

Kinderopvang

Als de kinderen vijf jaar oud zijn, moeten ze **verplicht** naar school. Tot die tijd kunnen ze naar de **kinderopvang** als de ouders werken. Veel werkende ouders moeten **zich** iedere dag **haasten** om de kinderen op tijd op te halen. Daarom
 25 kiezen veel ouders voor een **alternatief**: ze vragen opa en oma om op de kinderen te passen.

Ouderen

Veel ouderen wonen tot op hoge leeftijd nog thuis, omdat ze sterk en gezond
 30 genoeg zijn om zelfstandig te wonen. Er zijn ook ouderen die zelfstandig wonen maar hulp nodig hebben bij hun verzorging of het huishouden. Dat doet de thuiszorg. Als de **hulpverlening** van de thuiszorg **onvoldoende** is, dan kunnen familieleden, vrienden of burens ook hulp verlenen. Dat noemen we mantelzorg. Er zijn in Nederland ongeveer 4,4 miljoen mantelzorgers.
 35 Ook wonen veel ouderen in een zorgcentrum. Ze wonen daar in een eigen appartementje of kamer, maar eten gezamenlijk. Soms is er te weinig hulpverlening in een zorgcentrum. Daardoor is de verzorging voor ouderen niet altijd goed. Ouderen zijn daarom een beetje **ongelukkig** en hebben last van **eenzaamheid**. Ze **klagen** dan dat het personeel niet genoeg tijd voor ze heeft, en
 40 dat is heel **begrijpelijk**.

- 1 Waar vind je informatie over de grootouders (opa en oma)?
 - ☐ a onder *Verdeling van de taken*
 - ☐ b onder *Gescheiden ouders*
 - ☐ c onder *Kinderopvang*
 - ☐ d onder *Ouderen*
- 2 Waar vind je informatie over ouders die niet meer samen zijn?
 - ☐ a onder *Verdeling van de taken*
 - ☐ b onder *Gescheiden ouders*
 - ☐ c onder *Kinderopvang*
 - ☐ d onder *Ouderen*
- 3 Waar kun je lezen wie de boodschappen doet?
 - ☐ a onder *Verdeling van de taken*
 - ☐ b onder *Gescheiden ouders*
 - ☐ c onder *Kinderopvang*
 - ☐ d onder *Ouderen*

4 Waar vind je informatie over kleine kinderen?

- ☐ a onder *Verdeling van de taken*
- ☐ b onder *Gescheiden ouders*
- ☐ c onder *Kinderopvang*
- ☐ d onder *Ouderen*

Opdracht 3

Lees de tekst van opdracht 2 nog een keer en beantwoord de vragen.

1 In Nederland is de familie heel belangrijk.

- ☐ a waar
- ☐ b niet waar

2 In Nederland maken de vrouwen meestal schoon.

- ☐ a waar
- ☐ b niet waar

3 Na de scheiding zien de kinderen de vader of moeder niet meer.

- ☐ a waar
- ☐ b niet waar

4 Kinderen moeten vanaf vijf jaar naar school.

- ☐ a waar
- ☐ b niet waar

5 Ouderen vinden het niet altijd leuk in een zorgcentrum.

- ☐ a waar
- ☐ b niet waar

UITVOEREN

Opdracht 4

Bespreek samen jullie antwoorden van opdracht 1.

Opdracht 5

Maak de volgende zinnen af en bespreek ze daarna met een medecursist. Wat zijn de verschillen?

- 1 In mijn land zorgt/zorgen _____ voor oude familieleden.
- 2 Kinderen moeten vanaf _____ jaar naar school.
- 3 Tot die leeftijd zijn ze thuis / bij familie / op de kinderopvang / op het werk van de vader of moeder / anders: _____.
- 4 In mijn land zijn er ook / geen zorgcentra voor oude mensen.

Het substantief en het artikel

Het substantief is een woord waar vaak een artikel (*de, het* of *een*) voor staat. Je gebruikt het bijvoorbeeld voor mensen, dingen, dieren en plaatsen.

Voorbeelden:

Mensen: **de** man, **het** meisje, **een** politieagent

Dingen: **de** pil, **het** eten, **een** krant

Dieren: **de** kat, **het** paard, **een** hond

Plaatsen: **de** winkel, **het** dorp, **een** stad

In sommige woordenboeken kun je zien of een woord een *de*-woord of een *het*-woord is.

Achter het substantief staat *m* (= mannelijk of masculien), *v* (= vrouwelijk) of *f* (= feminien):

het artikel bij dat woord is *de*.

Achter het substantief staat *n* (= neutraal) of *o* (= onzijdig):

het artikel bij dat woord is *het*.

Voorbeelden:

koe (v) het artikel is *de*: **de** koe

huis (o) het artikel is *het*: **het** huis

Substantieven hebben meestal twee vormen: singularis en pluralis. Woorden in de pluralis krijgen altijd *de*.

de fiets – **de** fietsen

de schoen – **de** schoenen

het boek – de boeken
het meisje – de meisjes

Let op de spelling van substantieven in de pluralis:

boom – bo·men
week – we·ken
naam – na·men

kop – kop·pen
bed – bed·den
man – man·nen

baas – ba·zen
huis – hui·zen

neef – ne·ven
brief – brie·ven

Opdracht 6

A Lees de tekst en onderstreep alle substantieven.

Mijn vader is leerkracht. Hij werkt op een kleine school bij ons in de buurt. Op die school zitten vooral kinderen uit ons dorp. Op de school werken sommige ouders als vrijwilliger. Ze lezen voor uit boeken of eten samen met de kinderen tussen de middag een boterham.

B Schrijf de onderstreepte woorden op in de singularis en de pluralis.

Voorbeeld:

vader – vaders

Opdracht 7

Wat is de correcte pluralis van deze substantieven? Kijk ook in het woordenboek.

1 raam	☐ a ramen	☐ b rammen
2 schap	☐ a schapen	☐ b schappen
3 kas	☐ a kassen	☐ b kazen
4 pot	☐ a poten	☐ b potten
5 bal	☐ a balen	☐ b ballen
6 baas	☐ a baazen	☐ b bazen
7 week	☐ a weken	☐ b weeken

8 hek	☐ a heken	☐ b hekken
9 doos	☐ a dozen	☐ b doozen
10 kom	☐ a kommen	☐ b komen

Opdracht 8

Je gaat straks luisteren naar een dialoog over werken in de thuiszorg. Hierna staan alvast een paar zinnen uit de dialoog. Wat betekenen de gekleurde woorden? Kijk naar de context.

- 1 Hij is een beetje **oudervets** en hij vindt het heel normaal dat een vrouw voor hem opruimt en schoonmaakt.
☐ a niet jong
☐ b niet normaal
☐ c niet modern
- 2 Echt waar? Nou, dat vind ik echt **belachelijk**!
☐ a niet jong
☐ b niet normaal
☐ c niet modern
- 3 Laatst was er een **knoop** van zijn jas. Toen vroeg hij aan mij of ik de knoop weer aan zijn jas wilde zetten.
☐ a een ding om de tv aan en uit te doen
☐ b een ding om kleding dicht te doen
☐ c een ding om een fles dicht te doen
- 4 Toen ik vertelde wat het probleem was, zei hij dat dat niet waar was en dat ik niet moest **liegen**.
☐ a wat je op bed doet
☐ b iets zeggen wat niet klopt
☐ c zeggen dat je iets niet weet
- 5 Je moet me niet alleen wassen en **scheren**, maar ook zorgen dat ik bezoek kan krijgen.
☐ a de haren weghalen
☐ b schoonmaken
☐ c de haren kammen

- 6 **A** Maar daarna heeft hij tegen mijn baas gezegd dat ik mijn werk niet goed doe.
B Wat **vervelend!**
- ☐ a leuk
 - ☐ b niet leuk
 - ☐ c aardig
- 7 Volgens mijn baas ben ik lui en **heb** ik **geen zin** om hard te werken.
- ☐ a niet kijken
 - ☐ b niet willen
 - ☐ c niet kunnen

Opdracht 9

Luister naar de dialoog *Werken in de thuiszorg* en beantwoord de vragen.

- 1 Jessica en Tanja hebben elkaar pas nog gezien.
- ☐ a waar
 - ☐ b niet waar
- 2 Jessica werkt nog niet zo lang in de thuiszorg.
- ☐ a waar
 - ☐ b niet waar
- 3 Het gesprek gaat over de vader van Jessica.
- ☐ a waar
 - ☐ b niet waar

Opdracht 10

Luister nog een keer naar de dialoog van opdracht 9 en beantwoord de vragen.

- 1 Waar werkt Jessica?
- ☐ a bij mensen thuis
 - ☐ b in een ziekenhuis
 - ☐ c in een zorgcentrum
- 2 Over welk probleem praat Jessica?
- ☐ a over een man die zijn huis niet kan schoonmaken
 - ☐ b over een man die wil dat zij het huis schoonmaakt
 - ☐ c over een man die wil dat zijn vrouw het huis schoonmaakt

- 3 Kruis aan wat Jessica niet voor de man hoeft te doen.
- ☐ a hem scheren
 - ☐ b hem wassen
 - ☐ c voor hem koken
- 4 Wat is het advies van Tanja?
- ☐ a met haar baas gaan praten
 - ☐ b met de man gaan praten
 - ☐ c een andere baan zoeken

Opdracht 11

- A Je hoort een paar zinnen uit de dialoog van opdracht 10. Luister naar de zinnen en schrijf op hoeveel woorden je hoort.

Zin 1: _____ woorden

Zin 2: _____ woorden

Zin 3: _____ woorden

Zin 4: _____ woorden

Zin 5: _____ woorden

- B Luister nog een keer en probeer de zinnen op te schrijven.

- C Zeg nu de zinnen na.

- Je krijgt nu de tekst.

De hoofdzin

De hoofdzin heeft minimaal:

- een subject: **wie** doet het?
- een persoonsvorm (pv): wat **doet** hij of zij?

In een normale hoofdzin staat het subject op de eerste plaats en de pv op de tweede plaats:

1 subject	2 pv	3 rest
Ik	doe	op zaterdag de was.
Mijn man	kookt	vanavond voor ons.
Wij	gaan	in het weekend uit eten.
Het huis	is	te koop.
Ouderen	wonen	vaak in een bejaardenhuis.

Soms staat er nog een verbum in de zin. Dat verbum staat dan aan het eind van de zin. Dit verbum kan een infinitief of een participium zijn.

Het tweede verbum is een infinitief:

1 subject	2 pv	3 rest	4 verbum
Ik	kan	morgen niet	komen.
Zij	willen	vanavond de vuilniszak	buitenzetten.
Vaders en moeders	moeten	allebei voor de kinderen	zorgen.
De kinderopvang	zal	extra vrijwilligers nodig	hebben.

Het tweede verbum is een participium:

1 subject	2 pv	3 rest	4 verbum
Jij	hebt	gisteren niet	afgedroogd.
Jullie	zijn	vorige week op bezoek	geweest.
De vrijwilliger	heeft	naar de bewoners	geluisterd.
De ruzie	is	gelukkig goed	afgelopen.

Soms staat er op de eerste plaats een ander woord dan het subject. Dan gaat het subject naar de derde plaats. De pv blijft op de tweede plaats staan:

1	2 pv	3 subject	4 rest	5 verbum
Op zaterdag	doe	ik	de was.	
Vanavond	kookt	mijn man	voor ons.	
Misschien	bouwt	de gemeente	een nieuwe flat.	
Eerst	moeten	de bejaarden	het ontbijt	krijgen.
Daarna	zullen	de verzorgers	het eten aan hen	geven.
In onze stad	mogen	de winkels	tot 21.00 uur open	zijn.
Gisteren	heb	jij	niet	gehuild.

Als het subject op de derde plaats (na de pv) staat, spreken we van 'inversie'.

Opdracht 12

Werk samen.

Voorbeeld:

Je ziet: Ik ben daarom naar Kay gegaan. Daarom ...

Je zegt: Daarom ben ik naar Kay gegaan.

Cursist A

1	Ik werk sinds kort in de thuiszorg.	Sinds kort ...
2	Ik had gisteren wat problemen met een bewoner.	Gisteren ...
3	Ik moest daarna met mijn baas spreken.	Daarna ...
4	Ik ben lui volgens mijn baas.	Volgens mijn baas ...
5	Je moet dan bij een andere organisatie gaan werken.	Dan ...

Cursist B

1	De bewoners zijn vaak oude mensen.	Vaak ...
2	Hij doet zelf helemaal niets.	Zelf ...
3	Je moet me 's ochtends wassen en scheren.	's Ochtends ...
4	Ik vind dat echt belachelijk.	Dat ...
5	Hij moet dan maar een andere vrouw zoeken.	Dan ...

Opdracht 13

Meneer Willems is ziek en kan niet voor zichzelf zorgen. Hij krijgt regelmatig hulp van de thuiszorg (Jessica). Daarnaast krijgt hij hulp van zijn zoon (Jan), zijn zus (Monique) en de buurman (Hendrik). Ze hebben een duidelijke taakverdeling.

Maak de schema's compleet. Gebruik zinnen met inversie.

Voorbeeld:

Cursist A:

Wat doet Jan op dinsdag?

Cursist B: (stofzuigen)

Op dinsdag stofzuigt Jan.

Cursist A

	Jessica	Jan	Monique	Hendrik
dinsdag	de woonkamer schoonmaken		de planten water geven	afwassen
woensdag		de wc schoon- maken		strijken
donderdag		boodschappen doen	de badkamer schoonmaken	
vrijdag	de ramen wassen			

Voorbeeld:

Cursist B:

Wat doet Jessica op vrijdag?

Cursist A: (de ramen wassen)

Op vrijdag wast Jessica de ramen.

Cursist B

	Jessica	Jan	Monique	Hendrik
dinsdag		stofzuigen		
woensdag	de vuilniszak buitenzetten		een taart bakken	
donderdag	koken			de keuken schoonmaken
vrijdag		de auto wassen	de was doen	de woonkamer opruimen

Opdracht 14

A Je gaat luisteren naar Wilma. Ze heeft haar partner via Skype ontmoet. Beantwoord eerst de vragen.

- 1 Hoe kun je een partner vinden?
- 2 Ken je iemand die zijn of haar partner via internet heeft ontmoet?
- 3 Wat vind je daarvan?

B Luister naar het interview *Trouwen met je digitale partner*. Beantwoord de vragen.

- 1 Wilma gaat met Kay trouwen.
☐ a waar
☐ b niet waar
- 2 Wilma is twee keer in Amerika geweest.
☐ a waar
☐ b niet waar
- 3 Kay is in Nederland.
☐ a waar
☐ b niet waar

C Luister nog een keer naar het interview en beantwoord de vragen.

- 1 Hoeveel dagen per week werkt Wilma?
☐ a twee
☐ b drie
☐ c vier
- 2 Waar woont Kay nu?
☐ a in New York
☐ b in Groningen
☐ c in Washington
- 3 Kay werd heel erg ziek toen Wilma in Amerika op bezoek kwam. Welk gezondheidsprobleem had Kay?
☐ a Hij had een dodelijke ziekte.
☐ b Hij had heel veel pijn in zijn heup.
☐ c Hij had problemen met ademen.

4 Kay is weer helemaal gezond.

- ☐ a waar
- ☐ b niet waar

5 Waarom zijn Wilma en Kay zo snel getrouwd?

- ☐ a Omdat Kay weer snel terug naar Amerika moest.
- ☐ b Omdat ze heel erg verliefd waren.
- ☐ c Omdat Kay dan makkelijker naar Nederland kan komen.

Je krijgt nu de tekst.

Opdracht 15

Cursist A

Je ziet hierna vier foto's van Hans. Vertel cursist B over de dag van Hans.
Werk samen. Kijk naar de foto's.

Begin je zinnen met: *Eerst ...* ■ *Dan ...* ■ *Daarna ...* ■ *Tot slot ...*

Cursist B

Je ziet hierna vier foto's van Dorien. Vertel cursist A over de dag van Dorien. Werk samen. Kijk naar de foto's.

Begin je zinnen met: *Eerst ... ■ Dan ... ■ Daarna ... ■ Tot slot ...*

Opdracht 16

Stel elkaar de volgende vragen en geef elkaar antwoord.

- 1 Heb je een partner? Hoe heb je je partner ontmoet?
- 2 Wat mogen kinderen wel en wat mogen ze niet in jouw land?
- 3 Elk jaar organiseert een familielid een familiedag met ooms, tantes, neven en nichten, opa's en oma's. Dit jaar ben jij aan de beurt. Hoe ziet jouw familiedag eruit? Kijk naar de vier foto's hierna:

- 4 In Nederland is de opvoeding van kinderen vrij. Hoe worden kinderen in jouw land opgevoed? In Nederland zijn er veel eenoudergezinnen: een alleenstaande ouder met kind(eren). Hoe is dat in jouw land? Woont een eenoudergezin zelfstandig of met familie? Ken je een eenoudergezin? Hoe ziet dat gezin eruit?

Opdracht 17

Marloes zoekt een man. Ze wil een contactadvertentie plaatsen op internet. Maak de advertentie compleet door de zinnen af te maken.

Hallo! Ik ben Marloes en ik _____. Ik ben 1,75 meter en ik heb kort _____.
Ik woon in _____ met drie _____. Ik houd van _____.
Ik ben op zoek naar _____. Wil je mij ontmoeten? Dat kan.
Zullen _____? marloes.jaspers@hotmail.com.

Opdracht 18

Je ziet hierna een foto van Saskia en van haar ideale man. Schrijf een contactadvertentie voor Saskia.

Opdracht 19

Maak de zinnen compleet.

- 1 Ik zorg thuis voor het eten, en mijn vrouw _____.
- 2 _____ . Daarom bezoek ik mijn opa iedere week.
- 3 Ik wil graag vrijwilligerswerk doen, omdat _____.
- 4 Mijn oma _____. Daarom verhuist ze binnenkort naar het zorgcentrum.
- 5 De kleine kinderen van mijn broer gaan naar de kinderopvang, want _____.

Opdracht 20

- A** Het woord kinderopvang bestaat uit twee delen: kinder en opvang.
Zijn er nog meer woorden die beginnen met kinder? Schrijf ze hierna op:

- B** Bedenk woorden die beginnen of eindigen met huis.

huis _____	_____ huis
huis _____	_____ huis
huis _____	_____ huis
huis _____	_____ huis

OP HET WERK: EEN AFSpraak MAKEN

Opdracht 21

Praat nu eerst samen over het thema.

- 1 Wanneer heb je voor het laatst een afspraak gemaakt? Waar ging dat over?

- 2 Waarover kun je op het werk een afspraak maken?
- 3 Gaat het maken van een afspraak in Nederland op dezelfde manier als in jouw land? Leg uit.
- 4 Vind je het moeilijk of makkelijk om een afspraak te maken? Leg uit.

Op de website vind je extra opdrachten. Je leert:

- een afspraak maken;
- een afspraak afzeggen;
- reflecteren op een gesprek met een collega.

OEFENEN

Oefenen met de woorden

- Oefenen met de woorden van de openingstekst
(*Mag ik me even voorstellen?*)

Opdracht 22

Lees de zin en kies het goede woord.

- 1 Naast mijn baan als docent werk ik in mijn vrije tijd als **vrijwilliger** / **leerkracht** in een ziekenhuis.
- 2 Oude mensen **protesteren** / **snappen** dat ze niet meer voor zichzelf kunnen zorgen en gaan naar een zorgcentrum.
- 3 Mijn vader is heel oud. Hij kan de namen van zijn kleinkinderen niet meer zo goed **onthouden** / **begraven**.
- 4 Als je met mensen werkt, moet je veel **ellende** / **geduld** hebben.
- 5 De oude man was heel **kwaad** / **afschuwelijk** toen zijn hond niet op zijn kamer mocht komen.

■ Oefenen met de woorden van opdracht 2

Opdracht 23

In welke zin is het gekleurde woord goed?

- 1 ☐ a De meeste jonge kinderen gaan naar de **hulpverlening** als hun ouders werken.
☐ b De bewoners belden direct met de **hulpverlening** toen de oude vrouw van de trap gevallen was.
- 2 ☐ a Sommige bejaarden zijn **ongelukkig** omdat hun kinderen nooit op bezoek komen.
☐ b Mijn buurman is **ongelukkig** omdat hij een nieuwe vriendin heeft.
- 3 ☐ a Je moet een patiënt **klagen** als hij ziek is.
☐ b Je moet **klagen** als je niet tevreden bent.
- 4 ☐ a We wandelen samen **in ons eentje**.
☐ b Mijn man is lui, dus doe ik het huishouden **in mijn eentje**.
- 5 ☐ a In Nederland is het **verplicht** om een rijbewijs te hebben als je autorijdt.
☐ b Ik vind het **verplicht** om voor mijn ouders te zorgen.

■ Oefenen met de woorden van opdracht 9

Opdracht 24

Welk woord past in de zin?

- 1 Jij was niet op je werk! Je mag niet tegen je eigen vrouw ...!
☐ a ouderwets
☐ b belachelijk
☐ c knoop
☐ d liegen
- 2 Doe niet zo ...! Dat was vroeger zo, maar nu niet meer.
☐ a ouderwets
☐ b belachelijk
☐ c knoop
☐ d liegen

3 Ik vind huishoudelijk werk niet leuk. Alleen een ... aan kleren naaien is niet erg.

- ☐ a ouderwets
- ☐ b belachelijk
- ☐ c knoop
- ☐ d liegen

■ Oefenen met de woorden van opdracht 14

Opdracht 25

Welke letter ontbreekt hier? Schrijf deze letter in het woord. Aan het einde schrijf je de letters in de tabel. Samen vormen ze een nieuw woord. Zie het voorbeeld bij 1.

1	angsti_	g
2	aankijk_n	
3	er_st	
4	k_rk	
5	h_up	
6	haa_tig	

7	on_ogelijk	
8	getu_ge	
9	do_elijk	
10	bezorg_	
11	aanrak_n	
12	_iefde	

Het woord: _____

Oefenen met de grammatica

Opdracht 26

Beantwoord de vragen.

- 1 Wat doe je als jouw huisgenoten niets in het huishouden doen? Dan ...
- 2 Wat doe je als iemand voor jou heeft gekookt? Dan ...
- 3 Wat doe je als je het heel druk hebt en je hebt geen tijd om schoon te maken? Dan ...
- 4 Wat doe je altijd na het eten? Dan ...
- 5 Wat doe je als je boodschappen hebt gedaan, maar je bent de suiker vergeten? Dan ...

Opdracht 27

Lees de zinnen. Schrijf op:

- Wat is het subject?
- Wat is de pv?
- Zijn er nog andere verba? Welke?

Voorbeeld:

De begrafenis van mijn opa was vorige week dinsdag.

subject: De begrafenis van mijn opa

pv: was

andere verba: geen

- 1 Morgen ga ik met mijn kinderen voor het eerst naar de kinderopvang.
- 2 In het zorgcentrum kunnen veel oude mensen niet voor zichzelf zorgen.
- 3 Mijn buurman heeft zijn nieuwe vriendin op internet gevonden.
- 4 Kinderen moeten naar hun ouders luisteren.
- 5 In de meeste huishoudens zijn de taken goed verdeeld.

Opdracht 28

Maak van de volgende zinnen nieuwe zinnen. Je mag niet met het subject beginnen.

- 1 Karel en ik hebben sinds kort een schoonmaakster.
- 2 Onze schoonmaakster komt elke zaterdagochtend het huis schoonmaken.
- 3 We hebben gelukkig een afwasmachine, een wasmachine en een droger.
- 4 Karel kan ook veel in het huishouden doen.
- 5 Ik kan dus elke zaterdagochtend in de stad winkelen!

Maak nu de extra opdrachten en de toets op de website (www.coutinho.nl/taaltalent3-druk3). Bij dit hoofdstuk vind je ook opdrachten om te oefenen voor het Staatsexamen (lezen en luisteren). Op de website vind je daarnaast de audiofragmenten, woordenlijsten met definitie en de antwoorden bij de opdrachten in het boek.

WOORDENLIJST NEDERLANDS – ENGELS

aankijken	to look in the eye	kerk, de	church, the
aanraken	to touch	kinderopvang, de	day-care, the
afschuwelijk	awful	klagen	to complain
alternatief, het	alternative, the	knoop, de	button, the
angstig	afraid	kwaad	angry
begravenis, de	funeral, the	liefde, de	love, the
begraven	to bury	liegen	to lie
begrijpelijk	understandable	longontsteking, de	pneumonia, the
bejaardenhuis, het	retirement home, the	ongelukkig	unhappy
belachelijk	ridiculous	onmogelijk	impossible
bewoner	resident	onthouden	to remember
bezighouden (zich - met)	to occupy (to be occupied with)	ontmoeten	to meet
bezoeker, de	visitor, the	onvoldoende	insufficient
bezorgd	worried	ouderwets	old-fashioned
communicatie, de	communication, the	protesteren	to protest
crematie, de	cremation, the	raar	strange
dodelijk	deadly	regelen	to organise / to arrange
chtscheiding, de	divorce, the	scheiden	to divorce
eentje (in je -)	alone	scheren (zich -)	to shave
eenzaam	lonely	snappen	to understand
eenzaamheid, de	loneliness, the	thuiszorg, de	home care, the
elektronisch	electronic	vergeten	to forget
ernst, de	seriousness, the	verplegend personeel, het	nursing staff, the
geduld, het	patience, the	verplicht	mandatory
geneesmiddel, het	medicine, the	vervelend	annoying
getuige, de	witness, the	verzorgen	to take care of
gezelschap, het	company, the	vrijwilliger, de	volunteer, the
haasten (zich -)	to hurry	weduwe, de	widow, the
haastig	hastily	weduwnaar, de	widower, the
heup, de	hip, the	zin (- hebben in/om)	to feel like
hulpverlening, de	aid organisation, the		